

Előfizetési díj.

Vickre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megérkezik mindennap, az ünnepek követo napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Hatször hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vo'ger (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. rodjja. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Budapest szervitater 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynöksége, Józsefstr 10. sz. 1 emelet

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

1876. hatodik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Eész évre	16 frt
Févre	8 frt
Ngyedévre	4 „
Ey óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczölyszerűbben postai alványnyal alólirt könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Kelet” kiadója.

A magyar keleti vasut.

Budapest, jan. 22.

(A.) A magyar keleti vasut nem sokára magyar állam birtokába megy át. Az évágó szerződést a legközelebből érdeklő felek már megkötették s most csak a törvényhozás és a részvényesek közgyűléseik jóváhagyása szükséges, hogy a szerzés életbe lépjen. Nem azon, Európába általánosn előtérbe tuduló irány, melyarra törekszik, hogy az összes vasutak az állam kezében összpontosítsanak így a forgalom és kereskedés nagy körökben kizárólag az általános nemzeti és országos érdeké legyenek érvényre emelhetők birta reá a magyar kormányt, hogy e vaat az államnak megszerezze. A jelen bízvótlon pénzügyi viszonyok közt képtenség olyan nagy eszme valósitására gondolni. E vásárlás az elhalasztathatlan szükségesség parancsa volt, általa véget kellett vetni egy olyan állapotnak, mely a magyr állam hitelét, becsületét és jó hírnevét a legérzékenyebben károsította.

Könyveket irtak már a keleti vasut építéneket retentésen bírányos történetéről Nem akarjuk az ismeretes dolgokat felelmenteni. A helyzet pár év óta az volt, hogy részvények szelvényei be nem váltatta, mert az állam által e czőra meg-

ajánlott összegeket a társulat más czélokra volt kénytelen fordítani. Ki és mi okozta e helyzetet, azt kutatni nem ide tartozik. De tény az, hogy a részvényesek nem kapták meg a biztosított kamatot s tény az is, hogy az aláírások alkalmával nem X. vagy Y. magán egyén, hanem kizárólag a magyar állam iránti bizalomból vették a részvényeket. Midőn tehát részvényeik után nem kaptak kamatot, panaszaik és haragjuk első sorban a magyar állam ellen irányult.

Jogilag ez ugyan semmiféle kötelezettségeket sem hárított az országra. De tényleg számtalan kellemetlenséggel járt s hitelünk pár év előtti hanyatlását ropant mértékben előmozdította. A külföld nem kereste a jogot, de látta azon tényt, hogy a magyar állam által biztosított részvények szelvényei után nem fizetik a kamatot. Ebből a tényből azután azt következtette, hogy Magyarország visszaél a külföld bizalmával s így minden keleti vasuti részvény, melynek szelvényei évek óta be nem váltattak, elő bizalmatlansági jelölő lőn a magyar állam iránt.

Ennek az állapotnak valamikép véget kellett vetni. Ezeket az értéktelen részvényeket el kellett távolítani a pénzpiacról még áldozatok árán is. Valami kombinációt kellett találni, mely a részvényeseknek ha nem is az egész befizetett tőkéjüket, de legalább annak egyik részét visszaadja. Ezt akarja elérni a mult héten kötött szerződés. A részvényesek lemondanak a vasut tulajdonáról, mely nekik egy garast sem kamatozott, másrészt az állam, mely a vasut tulajdonába lép, a részvényeseket tőkéjük egyharmad részéig kárpótolja, vagyis minden három részvényért, melynek végleges értéke 600 frt. két darab száz frtos névértékű és aranyban évenként 5%-ot kamatozó államkötvényt ad. Ez által a magyar állam évi kiadási terhe 500.000 arany forinttal szaporodik, de másrészt a 80 mértföldnyi vasut, melyen azonban 5¹ millió első, és 20 millió másodprioritás van teherképen, az ő tulajdonába megy át.

Mint üzlet ez az alku az államra nem valami fényes, mert most a magyar-keleti vasut minden mértföldre 1.074.000 frtba kerül az országnak. De itt nem üzleti szempontok, hanem a magyar állam hitelének megóvása, jó hírnevének fentartása volt a döntő. Jogilag a részvényeseket egyharmad kárpótlás sem illette meg. De tényleg a külföld hajlama az ő részükön és mi ellenünk volt; nekünk ez álla-

potot meg kellett szüntetni főleg most, midőn a 153¹/₂ milliomos kölcsön conversióját indítjuk meg s talán az önálló magyar bank alapításánál is a külföld segélyét leszünk kénytelenek igénybe venni. Meg kellett mutatni, hogy a magyar államban él a méltányosság érzete s még ott sem hagyja cserbe azokat, a kik pénzzel támogatják, a hol a törvény szava nem kötelezi őt.

Egyébiránt a keleti vasut azon vonalaink egyike, melyre a román csatlakozás kiépítése után nagy jövő várakozik. E vasut szükség esetén a magyar királyi államvasutakkal összekötve a magyar állam kezébe olyan vonalat ad, mely keleti határainktól kezdve egész Ausztriáig terjed és döntő befolyást gyakorolhat a többi vasutak forgalmi politikájára. De mind ez a jövő dolga. A jelenben döntő az államhite ügye volt. Ezt kellett megmenteni ama foltól, melyet rá a keleti vasut nyomott. Most a magyar tisztán áll a külföld előtt s senki sem vádolhatja kötelességmulasztással. Akár fogadja el, akár nem a részvényesek közgyűlése a szerződést, a magyar becsülete meg van mentve s azt a vádat, hogy hitelezői bizalmát bármilyen módon ki akarná játszani, többé emelni nem lehet.

— A képviselőház jan. 21-iki ülésének nagy részét ismét egy pár városi képviselő panasza foglalták el. Molnár Antal egész hével szölt a városok mellett, melléje csatlakozott Székesszék várában Zichy Nándor is, és hogy teljes legyen az elégedetlenség szent Háromság, Hossztrinszky János sem hallgatott el Pozsony érdekeit és esetleges sérelmeit s rágyújtott annak bizonyítására, hogy minő óriási különbség van a megyék és városok adminisztrációja közt. Mindhármann Zsedényi privilegialis módosítványát pártolták, melyet kerületi Házmán Ferencz is, de volt anynyi szerénysége, hogy csak a főváros részére kért külön komzot, oly érvekkel azonban, melyeket Csernátorny Lajos rögtön ellene fordított vissza és éppen azokkal igazolta az eredeti szöveg helyességét. Még a miniszterelnök szólalt fel s eloszlátván a városiak komolyan nevezhető aggodalmait, a ház az eredeti szöveget fogadta el. Az első szakasz után alig volt vita, s a részletes tárgyalás egészen a 38-ik szakaszig haladt.

— A képviselőház jan. 22-iki ülésén folytatta a közigazgatási bizottságról szóló javaslat részletes tárgyalását. A 39. §-nál Mar-

kus István tett módosítványt, a bizottságnak az igazságügyi közleg feletti elnöködése dolgában, mely — hozzájárulván az elnökmiszter — el is fogadtatt. A módosítvány így hangzik: „A közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat 39., 40., 41. és 42. §-ai helyébe következő egyetleneg 39. §. teendő: „A közigazgatási bizottság jogában áll a polgári vagy büntetőjogi és a törvénykezés tekintetében szükségesnek látszó törvényhozás vagy rendelet után eszközölhető intézkedések megtelevegt az igazságügyminiszterhez fölterjesztést tenni.” A fegyelmi kérdésben (52. §.) Somssich Pál tette meg ismert indítványát, mely a fegyelmi bizottság összes tagjait a választott bizottsági tagok sorából kívánja vétetni. Az eredeti szöveg fogadtatt el. A tárgyalás további része gyorsan ment, úgy hogy félgyakor az egész javaslat le lőn tárgyalva s a ház a kérvények tárgyalásába fogott. A kérvénytárgyalás folyamában a ház egy nevezetes határozatot hozott, a menyinyiben két nemmagyar nyelven beadott kérvényt visszautasított. Az eziránti javaslatot a kérvényi bizottság indítványozta.

— A kik Magyarországon nem akarnak magyarul tudni, azok számára szolgáljon okulás a következő:

A porosz országgyűlés első legközelebb egy törvényjavaslatot terjesztett a kormány, melynek erejénél fogva az egész monarchiában hivatalos és ügykezelési nyelvvé kizárólag a német nyelv decretáltatik. A három első szakasz következőleg szól:

„1. §. A német nyelv kizárólagos ügykezelési nyelve az állam minden hatóságának, tisztviselőjének és politikai testületének. Írásbeli érintkezés ezekkel egyedül német nyelven engedtetik.

2. §. E törvény hatályba léptétől számítandó legközelebbi tíz évtartamára, királyi rendelettel engedélyezhető egyes járásokra (Kreis) nézve, hogy az iskolai szökek, a községi és Kreistanácsok szóbeli tárgyalásaiban a német nyelv mellett valamely idegen nyelvet is használhassanak. Hasonló idő tartamára, megengedhetik a kerületi (Bezirk) kormány a német nyelvet nem bíráló községek előljáróinak, hogy a tőlük bekívánt jelentéseket és nyilatkozatokat más mint német nyelven is megtehessék.

3. §. Ha bíróság előtt oly személylyel kell tárgyalni, a mi a német nyelvet nem bírja, az meghitelt tolmács közbejöttével történik. A jegyzőkönyv német nyelven vezetendő fel, ha ama személy hozzájárulása szükséges, a jegyzőkönyvet a tolmács közli vele. Az

idegen nyelven mellék-jegyzőkönyv nem vezetetik.”

E törvényjavaslat indoklásából álljon a következő.

„A jelenségekhez, melyek által egy nemzet sajátos élete nyilatkozik, első sorban tartozik a nyelv. Egy állam, mely sulyt fektet a nemzetiségi jellegre, kell tehát, hogy a nemzeti nyelvet, mint egységének kifejező jelét az össze nyilvános életben alkalmazza. Ha más nyelvet beszélő lakosság is van határai közt, a tekintet a lakosság szabadságára, nyelvét használni és mivelti, azért soha nem terjenhet odáig, hogy ez idegen nyelv egyenjogú államnyelvvé ismertessék el.”

Mindezek megvilágítására pedig igen érdekes tudni, Poroszországon, mely ilyen törvényeket alkot, nem kevesebb mint 2 és fél millió a lengyel, 146 ezer a litván, 50 ezer a cseh, 83 ezer a vend, 10 ezer a vallon, 145 ezer a dán és 30 ezer az egyéb nem német ajku lakosság. Tehát kerek 3 millió idegen.

Hát ehhez mit szól Traushenfels ur?

A keleti vasut szerződése.

Azon szerződés, mely a kormány és a keleti vasut igazgató-tanácsa közt tegnap kötött egész szövegében a „Pester Corr.” szerint így szól:

Szerződés,

mely egy részről a m. k. közmunka és közlekedési- és a pénzügyi miniszter, másrésztől pedig a m. keleti vasutattársulat igazgató-tanácsa közt kötöttet.

1. §. A m. keleti vasut-társulat áthozsítja összes vasutvonalait s az azok tartozékát képező összes ingallanokat a magyar állam kizárólagos tulajdonába teljes felszerelésükkel s a társulatnak jelenleg tulajdonában levő összes ingókkal, pénztári készletekkel s activ követelésekkel, valamint a kormánynál létező 1.200.000 frt névleges értékű biztosítékával együtt, egy szóval összes ingó s ingatlan vagyont s jogot ad a m. királyi kormánynak, hogy ezen vasutvonalak és tartozékaiknak tulajdonára vonatkozó jogát ezen szerződés alapján további meghallgatása nélkül telekkönyvileg a magyar államra átkebeleztesse.

2. §. A magyar állam átvései az említett összes vonalakat az 1. §-ban említett tartozékaikkal együtt, mindazon terhekkel, melyek azokon jelenleg léteznek, nevezetesen a társulat elsőbb (45 millió) és másod (30 millió) sorozatu elsőbbségi kölcsönével, továbbá a társulatnak még függő tartozásaival s lemond azon előlegek s kamataik megtérítésére való igényeiről, melyeket akár állami biztosítás, akár az építés folytathatása tekintetéből a társulatnak kiszolgáltattott.

bizonyos esetekben hazudtolta meg magát nála e kétségbejött kimért hidegvérűség. Mivel a külszin daczára gyönggő szerető szive s heves ielkülete van, ha igen hosszas távollétünk nyugtalanítá őt, ta soká maradtunk a vadászaton, ezer képzelt bajokat gondolt ki, látni vélte, miként zuhanunk alá a mélységbe, véresen összetörve látott maga előtt; ilyenkor aztán haragudott. Ily esetekben mondta neki atyám: — Csak szíj ki jól Henriette zsám-bél, minden okos aszszony zsám-bes szokott lenni.”

Valóban nekünk jól estek feddő szavai; éreztük, hogy szeretve vagyunk.

— És ez volt most is oka, hogy utolsó levele annyira meghatott; zsám-belt reám, gyönggő hangon szölt hozzám. Levelét e szökkal végze:

„Épen most láttam itt elemenni G... asszonyt, fia karjára támaszkodva; szomorú szívvel zártam be az ablakot s csak nagy nehezen bírtam elfojtani könnyeim.”

E szavaknak nem bírtam ellentállni, két nap mulva nála voltam.

Szeretettel fogadott elhalmazott gyönggőségével. Talán az öregesg közeledése lágyította meg e másokhoz s önmagához annyira saigóru szívet. Alig hogy megérkeztem, egy kis szö-váltásunk is volt együtt, mert az én nagy meg-lépetésemmre egész határozottsággal nyilvánítá azon óhaját, hogy nála lakjam. Lakosztálya nem valami nagy, terhére lehettem volna. Azt mondtam, majd beszélök a vendéglobé.

Ekkor azon fontos ellenvetést tevő, mit mond hozzá a világ? Szerencsén sikerült elintézni a dolgot.

Egy üres lakás volt az övé felett, és azt azonnal kifogadtam hat óra, s most bele is vagyok telepded.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Meré Paulina.

Regény levelekben.

Írta:

CHERBULIEZ VICTOR.

Ötödik levél.

Saint-Cerques, jul. 18-ik.

(Folytatás.)

gyetlen szó által szétozlatott félreértés, örmel vegyült szavai a fájdalomnak, feledése multnak, reménye az örömtelt napoknak, megtörhetlen eskük, biztos kilátás minden jóra, tud e gyönyöröket átélvezte lelkem és könnyek pecsételve meg a kötött szerződést, megújít, egyesülését a természet örök rendszerével, mely félreismerete volt lelkem kételeyeit, legúnyolt fájdalmát! Igyon késő este tértem haza, asztalomon egy levelet találtam; tartalmát ide ígtatom: „Tündent elmondtam második anyámaak; örömeim felkiáltott, azután felváltva sirt, nevetett, kajaiba szorított; mellém öle sokáig tartá kezemet övében, s mélyen elgondolkodott, s az un szölt: A jó isten áldása legyen ve-lünk gyermekeim! Most pakoljuk be bőröndjeinket.”

I van pakolva mindenünk, egy kicsit be-szélgesnek együtt, van reá időnk. Sveink, Marcel! gyorsan közeledtek egy-

máshoz! talán igen is gyorsan! Az erdő zöld lombjaitól körülveve, a napfényes mosolygó természet ölen minden oly szépnek, oly könnyűnek tetszik.

De az élet másként van alkotva. Fájdalom, köztünk is korlátok emelkednek s önnök sok bátorságra lesz szüksége. Anyja nem szeret engem; nála, környezetében, felőlem csak rozsat fognak ön előtt beszélni.

Marcel, Paula esküszik önnek, hogy ő önhöz méltó.

Elégédjek meg ez esküszóval, ne kívánja, hogy bővebb magyarázatokba ereszkedjek, büszkesége akadályozná őt a mentegétdőzésben. Én távozom, egyedül hagyva őnt a világgal és annak hiábavalóságával, könnyen odadobott itéleteivel, merész kifejezéseivel, tévelyével, e hiru istenségeket, kiknek oly megadással térdre borulva áldoznak annak szenvedélyei. Két hó elteltével, ha addig hite nem ingadoz, elvárom őnt, akkor elmondok mindent, együtt sirunk, együtt nevetünk: de ha szíve csak egy percig is kételkedni találna bennem... Oh akkor ne jöjjön el, ne lássuk többé soha egymást, hadd feledjünk el örökre ez egy napi tévelyünket: Az isteni könyörületesség talán beheggeszti a szívemen ejtett sebet...

Te kis virág-csokor, melyet fonnnyadtan bár, meg fog tartani a mai nap emlékére, beszélj neki a zöld lombokról, az erdei ösvényről, hol lábaimnál láttam őt térdelve, mond el neki... De nem, ne szölj semmit! Hadd beszéljen szívéhez egyedül enszire s hallgat-tassa el az a világ rozszakaratu szavait! Is-ten önnel Marcel! szeretem őnt és hiszek ígér-tében.”

Felix, álom-e ez? kell-e ide bátorság hol itt a veszély, melyet le kell győzni! Nevetés-ges küzdelem! hol a győzelem igen is könnyű leond. Mit nekem minden! mi közöm a világ-hoz... Merészkedjék csak közém és közö to-lakodni, szeme szállok vele bátran s szétlíp-rom ha kell... De mit mondok? Paulának igaza van, a boldogság elviselésére is kell bá-torság, mert van öröm, mely képes elbódítani... szétzúzni.

Hatodik levél.

Genf, aug. 20.

Miért nem válaszolsz levelémre? Ha Saint-Cerques-ből való elutazásom óta jött volna le-vél számomra, Dávid kezemhez jutatta vol-na azt.

Elfeledted barátodat? Vagy tán beteg vagy?... Elfoglaltságod... fogod mon-dani. Kötelességeid... A te kötelességed az, hogy nekem írj. Miután visszatértem Saint-Laurent-be, hol még három hetet mulattam, itt vagyok ismét Genfben. Nem írt akartam eltölteni a reám mért várakozás napjait. Szán-dékom volt téged meglátogatni. Anyámnak egy levele okozta, hogy lemondjak e tervemről. Oly gyönggő szavakkal hívott meg magá-hoz, minőket nem igen szoktam meg részéről.

Kérésre meghatotta szívemet, azonnal ut-ra kelttem s még eddig nem volt okom meg-bánni határozatomat.

Anyám nagyon derék jó nő, hanem haj-lamból vagy terv szerinti magaviselethől tör-ténik-e, nem tudom, de soha sem tudott levet-közni a mindennapi életben is némi tartozko-dó, kissé száraz merevsége, mi atyámat gyak-ran elkedvetleníté s némi alattomos lidomos

eljárás, mi engem valóban sokszor bosszantott. Anyám képtelen ugyan e kétszínkedés és ala-koskodásra, de azért szereti oly határozatlan rejtett módon kifejezni véleményét s néha alat-tomos úton érvényesíteni akaratát, melyet nem ítélt ugyan el az erköletan, de mi sokat vesz el a mindennapi együttlét bájából s megbánítja a bizalmat. Nem emlékszem, egész életemben, hogy csak két ízben is határozottan parancsolt volna valamit, vagy kijelentette volna akara-tát. Csak mintegy titokban, czélzatosan adta tudtunkra óhaját: ha kitaláluk azt; ha elő-zékenységünk felmenté őt, hogy világosabban szöljön; ha siettünk kedvére tenni: akkor vi-dám, jó kedvű volt, a nélkül azonban, hogy szolgálatkészségünkért elismerést tanusitana; a végén is, minket nem kért volt fel semmi-re, s csak saját belátásunk szerint cselekedtünk, betöltvén neki kedvét. Ha ellenben nem talál-tuk el titkos gondolatát, soha sem panaszkod-tott: elégtellensége csupán modorának rendki-vüli kimért feszességében, száraz hangjában nyilvánult, vagy erőlettel udvariasságban irán-tunk, mi mindig elszomorított bennünket.

Hányszor okozott fájdalmat nekem bideg-ségével! Néha megtörtént, hogy nyolcz nap is eltelt, míg kitaláltuk okát.

Atyám ezt anyám udvariassági napjai-naknevezte el. Édes istenem! szölt ilyenkor, in-kább verjen meg, csak hogy legyen már egy-szer vége! — Aztán mikor vége lett, mintha most is látnám, hogyan lépett atyám be szo-bamba, kezeit dörzsölve s örömmel kiálta: — Istennek hála Marcelkém a jég kezd olvadni... Valóban, tette hozzá ilyenkor, az én nóm bor-zasztó asszony; ha nincs is igaza, úgy tesz, mintha az ő részem állana az igazság. Csak

3 §. A tulajdonjog azon átruházása következéskor köteles a magyar állam a keleti vasut összes részvényeit állami kötvényekkel olyképp beváltani, hogy minden 3 db., egyenkint 200 frtól szülő részvényért 2 db., egyenkint 100 frtól o. é. vagyis 200 német birodalmi arany márkáról szülő s 1876-ki január hó 1-től 5%-val, azaz 5 frttal o. ért. vagyis 10 német birodalmi arany márkával kamatozó s a keleti vasut első sorozatú kötvényeinek kisorsolására s beváltására kitűzött időben törlesztendő állami kölcsön kötvényt szolgáltat ki az illető részvények birtokosainak. A részvények előváltása terhe alatt beváltás végett 1877-ik év végéig bemutatandók.

4. §. A társulat részvényeinek ily módon beváltását 1877-ik évi január 1-től kezdve maga a kormány saját pénztárai, valamint az általa kijelölendő budapesti és bécsi intézetek által eszközöndi. A részvények helyett adandó állami kötvények kamatai ugyanazon pénztáraknál vagy a kormány által kijelölendő intézeteknél minden évben január és július 1-én fizetnek. Az első kamat szelvény azonban az egész 1876. évre egyszerre 1877 évi nuár 1-én lesz esedékes. A kormány által adandó állami kötvényeknek a budapesti és bécsi tőzsdéken leendő jegyzését a kormány fogja kiszakozolni. A kamat-fizetés az adó levonásával történik.

5. §. A társulatnak alapszabályaiban kitűzött célja ennek folytán az 1868-ik XIV. törvényekből s az annak alapjára kiadott engedély-okmányban nyert összes jogaival együtt megszűnő, ugyanaz jelen szerződés érvénybe lépte után, feloszlása iránt megfelelő intézkedéseket teend.

6. §. A m. keleti vasut összes vonalainak kezelését a kormány már 1876. évi február 1-től veendi át s azt addig, míg a jelen szerződés érvényre emelkednek, a társulat igazgató tanácsának ellenőrködése mellett folytatandja.

Az esetre, ha a szerződést a társulat közgyűlése, vagy a törvényhozás jóvá nem hagyja, a vonalok kezelését újból a társulat igazgatói közgei veendik át azon állapotban, melyben azok a visszaadásakor létezni fognak, s az időközben felvállalt összes kötelezettségekkel s nyert jogokkal együtt a nélkül, hogy a társulat e címen a kormány ellen bármely követeléssel, vagy kárpótlási igényvel léphetne fel.

7. §. A kezelés átvétele napjától a szerződés érvényre emelkedéséig teendő kormány-intézkedésekre nézve azonban a társulat igazgató tanácsának azon befolyás biztosittatik, hogy ily intézkedések csak beleegyezésével lesznek életbe léptethetők. Az igazgató tanács, különben a mai naptól kezdve a pályát semmi néven nevezendő új kötelezettségekkel nem terheli és egy áltján ily intézkedéseket nem tehet, melyek a pályára új terheket róhatnak.

8. §. A kormány megtartván az összes személyzetet a vasut szolgáltatában, a társulatnak a személyzet irányában fennálló jogaikat s kötelezettségeit átveszi, nevezetesen biztosítja a személyzetnek szerződészerű vagy kinevezési okmányok, utasítások és a nyugdíj-alapszabályokban gyökerező jogaikat. Az igazgatótanács mai naptól kezdve semmi új kinevezéseket, sem pedig előléptetéseket nem határozhat, vagy a mennyiben ezt tenné, ily határozata a kormányra nézve érvénytelen nem bírand.

9. §. Azon jogokat, melyeket eddig az

igazgatótanács a társulati alkalmazottak javára alakított nyugdíj s más netán fennálló alapok kezelésére gyakorolt, 1876. évi február 1-től a kormány fogja gyakorolni.

10. §. Mennyiben a társulat netán más oly alapokkal bírna, melyek a pályatartozékát képezik, ezek az állam tulajdonába mennek át.

11. §. A társulat köteles azon felül összes könyveit, számadásait, szerződéseit egész irattárát, valamint a vasut építésére vonatkozó összes terveket s a vonalainak kiegészítése céljából tett összes előmunkálatokat a kormányának szintén külön kárpótlás nélkül átszolgáltatni.

12. §. A társulat elismeri, hogy a jelen egyezmény által a keleti vasut engedélyezéséből s építéséből a kormány ellen netán támaszthatni vélt minden néven nevezhető igényei teljes kielégítést nyertek s hogy ezen ügyletekből eredhetett minden további kártalanítási igényekről végkép lemond.

13. Jelen szerződés a társulatra nézve azonnal érvénybe lép, mihelyt azt a legközelebb megtartandó rendkívüli közgyűlés helyben hagyja, a kormányra pedig akkor, ha az e részben még a jelen előszakban benyújtandó törvényjavaslat törvényre emelkedett.

Kölcsönösen megállapittatik egyébiránt, hogy a mennyiben a társulati közgyűlés vagy a törvényhozás a szerződést meg nem erősíté, egyik fél sem lesz jogosítva a szerződésből valamely jog vagy követelés elismerésére követeléseiket alapjául venni.

14. § Ezen szerződés két példánya, melyek egyike a kormány, másika a társulat kezében marad, blyegmentes.

Kelt Budapesten, 1876. évi jan. hó 20-án.

A magyar keleti vasut igazgatótanácsa nevében:

Báró Vay Miklós, Széll Kálmán, Eduard Graf Dziensický, m. k. pénzügym.

Dr. Herz Vilmos. Péchy Tamás,

m. k. közmunka-és köz-

lekedési min.

A „sz.-kereszturközi népbank“

III-ik évi közgyűlését megnyitó

elnöki beszéd.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn III-ik évi közgyűlésünkön üdvözlöm önöket, egyszersmind elnöki tisztből kifolyólag egy rövid jelentést tesztek egyetünk múlt évi életének főbb mozzanatai és eredményéről.

Az 1874-ik évi tagok számából 265-ből 37 megszűntetvén betéteit, elesett; s az így 1875-re ájtott tagok száma tett 228-at. A szám a lefolyt év alatt 345-re emelkedett. Tehát egy év folytán 117 taggal szaporodott egyetünk. E szaporulatból azonban 50—60 annyira meg van késve betételeivel, hogy valószínűnek jelezhetem ezek egy részének teljes kimaradását.

A tagok együttes takarékszege 6-os kamatos kamattal együtt, 1875 végén 6936 frt 51 krt teszen. Azaz három év alatt ennnyivel gyarapodott egyetünk tagjainak vagyona. Mit ha a tagok közt egyenlően osztanák fel, személyenként 20 frt 10-6 kr vagyongyarapodást képviselnék.

Részletebben tekintve pedig a tagok tökélepszéi aránya így áll:

császárjukra a távolból dobhattak egy-egy csókot. Az udvartól azonban a nép is eltanulta a csókot és előkelők, valamint alattvalók, ismét szorgalmaskodtak e szokásban. Ha az utcán találkoztak, a viszonzulást örmöt azáltal fejezték ki, hogy eltekintve attól, hogy barátságuk benső, vagy csak felületes volt, egymást homlokon csókolták meg. Természetes, hogy ez, az erkölcsiség korábbi hanyatlásával, különféle kicsapongásokra vezetett és talán használták arra, hogy egy-egy szép nővel, kivel találkoztak édelegjenek. Annnyira ment a dolog, hogy Tiberius, Augustus utóda, arra keltet hogy elhatározza magát, miszerint a mindennapi csókot (oscula quotidiana) betiltsa. Azonban csakhamar ismét szokásba jött. Példa arra nézve, hogy a rómaiak sem feledtek el minden ilmetet a csóknál, Kátó vonakodása: egy férfinak megengedni azt, hogy feleségét megcsókolhatja leánya jelenlétében.

A laodemoiaknál nyilvános játékok alkalmával, a csókolásban való legjobb praxira díj tűzött ki: bizonyosság arra nézve, hogy mily nagyon becsülték a művészetet. Az istenek képeihez soha sem közeledtek addig, míg a tisztelte csókját nem adták meg, ezen szokás az ókor majdnem minden népénél szorosan megtartott. Ezen alkalommal az istenek képeinek vagy száját, vagy kezét, különösen a jobb kezét, vagy éppen a lábát csókolják meg tiszteletteljesen. Mivel azonban némely túlbuzgó vonakodott az istenséget szentségtelen szájával megérinteni, szokássá vált, az istenség keze helyett, saját kezét a kajaival megérinteni és az istenség felé kinyújtani.

(Folytatás következik.)

10 krtól 5 frttrig terjedő tőkéje van 87 tagnak.

5 frttól 10	"	"	"	"	84
10 — 20	"	"	"	"	60
20 — 30	"	"	"	"	34
30 — 40	"	"	"	"	32
40 — 50	"	"	"	"	8
50 — 60	"	"	"	"	9
60 — 70	"	"	"	"	5
70 — 80	"	"	"	"	3
80 — 90	"	"	"	"	4
90 — 100	"	"	"	"	3
100 — 160	"	"	"	"	3
160 — 320	"	"	"	"	3

3 tagnak.

A betételeken kívül másnemű betételei is lévén egyetünknek, pl. könyv- és kötvénydíjak, kezelési 2% és késedelmi kamatok s az elesett tagok visszamaradt pénzei a forgalmi tőke a lefolyt évben 7695 frtot tett. A kölcsönkérők száma azonban folytonosan oly tömeges volt, hogy gyümölcsözés nélkül soha egy krajczár se hevott, sőt igen sokszor méltatlan szemrehányásokat kellett szenvednünk azért, hogy egyszerre 10 helyett nem 20-nak s 20 helyett nem 40-nek adhattunk kölcsönt. 20—100 frttrig terjedő kölcsönt összesen 290 tagtársnak nyújtottunk.

Az igazgatóválasztmány a forgalmi tőke ily kedvező emelkedése mellett a kölcsönösszeg maximumát 1876-ra 200 fruban állította meg, az eddigi kulcs alapján. Azaz minden 10 kr betét után 20 frt kölcsönt számítván. Ez azért látszott méltányosnak, mert az 50 kron felüli betevők az első három éven át mindig nélkülöztek teljes jogaik élvezését a közgyűlés érdekében. Ha pedig mostantól kezdve 200 frt kölcsönt nyújthatunk a nagyobb betevőknek, kik különben a társulat tagjainak csak egy kis töredékét képezik, ezáltal azt fogjuk elérni, hogy lassanként szaporodni fog a nagyobb betevők száma, tőkénk gyorsan növekedik s ezzel kapcsolatban az intelligens elem is egyetünkben. Az anyagi és szellemi tőke erősödése minden társulatnak csak előnyére szolgál.

Egyéb újabb intézkedéseket is látott szükségesnek a választmány, de ezek mindjárt az előterjesztések sorában adtnak elő, azért ez alkalommal nélkülözhetem azokat.

Kötelességem még pár szót bajainkról szólni. A tagok számának örvendetes szaporodásával terhessé vált az ügykezelés szombatontként, midőn betevők és kölcsönvők oly tömegesen rohanják meg a pénztárt, hogy a legtöbb esetben csak d. u. 2 órákor lehet bezárni. Szükségessé látszik tehát a pénztárt 9 órákor nyitni meg s arra kérni különösen a helybeli tagokat, hogy a lehetőségek az első órában intézzék el betevéseiket, hogy azután a vidékiekkel könnyebben lehessen végezni, — s a mennyiben a tagoknak módja engedi, egyszerre több hátra tennék be betéteiket miáltal nem lenne minden szombaton oly nagy a tolongás és oly terhes az ügyvitel. Ez egy olyan kérelme az igazgatóságnak, a mit lehetetlen önöknek nem méltányolniok, annyival inkább, mert ez által a kezelés pontossága is, a mi az egyet egyik legfőbb érdeke, nagyban előmozdittatnék.

Sok bajt okozhatnak továbbá a betevéseiket pontatlanul teljesítő tagok, kikkelmindig utánszámítgatni szükséges, hogy mennyit tettek már be s mennyivel vannak hátralékban. Egy-egy ilyen taggal több baj van, mint 10—20 rendes betevővel. Az ilyenek a társulatnak nem előnyére, de hátrányára vannak. Ezeknek egy egész listáját fogjuk előterjeszteni, hogy a t. gyűlés átállítását adjon reakció nézre.

Legnagyobb bajt — és mondhatni teljes nyomorúságot, a pontatlanul fizető adósok okoznak. Ezek rendszeren nemcsak perlekedési alkalmatlanságot csinálnak az igazgatóságnak, de betevéseiket is teljesen abba hagyják, ha egyszer kölcsönt kaptak. S fájdalom, a törvényes eljárás gyors eredményével se nagyon dícsőrekedhetünk. E miatt jelenleg is tekintélyes összeg pénz hever érdemtelen tagtársainknál, mely összegnek pontosan és rendszeren kellene forogni szükségben lévő többi társaink között.

Ebből azt a tanulságot kellene vonnunk, hogy intézetünk felvirágzásának biztosítéka egyedül benünk és pontosságunkban lehetne a felhozza, hogy Erdélyben — köztudomás szerint — egy orvos-természettudományi társulat sem létezik és furcsának találja, hogy éppen az ide való köztudomásnak nincsen tudomása a muzeum-egyletről. Azután azt a nézetet fejezi ki — melyre különben elmondja, hogy ez egyéni és elfogult nézet lehet, a mi annál kevesebbet nyomhat a latban, mivel a muzeumegylet tisztviselője érdekelt fél — hogy az új egyesület alakulása helyett talán czélsebb lesz vala, ha azok, kik az egyesületet alakítják, a muzeumegylet tagjai közé léptek volna be.

Mindenekelőtt csodálkozásunkat kell kifejezni e nehezletes felett. Köztudomás szerint a muzeumok nép- és honismeri gyűjtemények. Az erdélyi muzeumegyletnek is — legalább a 1869-ben revidált alapszabálya szerint — főcélja a honismeretre vonatkozó tárgyak összegyűjtése. Hogy egy jól berendezett muzeumból a természetrajzi gyűjteménytár nem hiányozhatik, és hogy ha ez meg van, a természet-

nagy többség helyesléssel velem találkozni, azon meggyőződésem kifejezésében, hogy ha a társaság javát, vagyunk biztonságát akarjuk: teljes szigorúsággal kell alkalmaznunk, a pontatlanokkal szemben. A mi személyemet illeti, én erre — ez évben inkább, mint eddig, teljesen el is vagyok határozva. S ugy hiszem bizalmunknak ezáltal felelek meg leginkább. S kérem evégeti közreműködését a t. igazgatóválasztmánynak, valamint minden egyes tagtársnak is, hogy egy ily jótékony intézetet fenn-tarthassunk és felvirágoztathassunk.

A kezdet nehézségeit sok mindenben legyőztük. A reménynek már-már biztosabb érzetével nézhetünk jövőnk elébe. Csak buzgalom! kitartás és mindenekfelett pontos-ság! s megmutatjuk, hogy a társulás hatalmasa mily képes apró eszközökkel is csodákat művelni, áldást és vagyonosodást eredményezni.

Adja isten, hogy így legyen!

Sz.-Keresztur, 1876. jan. 16

Kozm a Ferencz,

elnök.

Nehány észrevétel

az „Erdélyi Múzeum“ reflexióira a „Kolozsvári orvos-természettudományi társulatról“.

Az „Erdélyi Múzeum“, melyet a muzeumegylet igazgató választmányának megbízásából szerkesztettek f. év januári füzetében a „Kolozsvári orvos-természettudományi társulat“-nak egy vezércikket szentel, melyben „ez egyet letételeivel megindítani szándékol tudományos ténykedésnek egy kis tárgyilagos és elfogulatlan kritikával“ kíván a „szeme közé nézni.“

Az „orvos-természettudományi társulat“, mely jelenleg fejlődésének csak első napjait éli, saját érdekében csak is jó szívrrel fogadjatja a bírálatot, akár honnan jöjön is az. Hiszen célja, hogy localiter teremtson közönséget azon ismereteknek, melyeknek egyszerűsmd szakmivélője is és így csak is örülhet, ha mindjárt működése kezdetén különböző eszméjárs veszi bonczkés alá azon módokat, melyekkel célját elérni akarja. Annnyival inkább elfogadjatja a bírálatot, egy oly egyesület részéről, melynek iránya, ha nem is az, a mi az övé, de bizonyos fokban rokon téren mozog és már elég multja, hogy nézete számba véssék.

Midőn azért teljes tisztelettel szembe szállunk e kritikával, tesszük azt a meggyőződés azon tudatával, hogy a helyzet tisztázása csak is az úgy gyorsabb és sikerültebb fejlődését fogja előidézni.

A kritika felveti magának a retorika egyszerű categoriái szerint a kérdéseket, quis? quid? ubi? [quibus auxiliis? cur? quomodo? s megfelle azokra saját felfogása szerint, brevider itt-ott kissé — bocsnat, de ki kell mondanom — confuse. Vegyük sorra e kérdést és a feleletet egyenkint.

A quis? és quid? ellen nincs kifogása. Elismeréssel kell fogadni, habár a quis? kérdés tekintetében a quibus auxiliis? rovat alatt az első kérdésben nagyrabecslélt kezdeményezőkre, nem épenhízogó bók, az alprofetikus kijelentés, hogy: „mihelyt arról lesz szó, hogy nyilvános előadást kell tartani, vagy közlönybeszaj-át alá czikket írni, éppen azok fognak leginkább visszavonulni, a kik leghangosabban sürgették az új egyet alakítását“, a kiknek személyiségeit olyannak tartja, a kik teljes mértékben igényt tarthatnak nagyrabecslésre és a kiknek szándékai tiszta és őszinte voltához ezerte annyira nem fér semmi legkisebb kétség, hogy ez oldalról legkevésbé sem juthatna eszébe kritika, a quibus auxiliis alatt. No de szerencse, hogy az antidotum már az első lapon meg van a második lap mérge ellen.

Az „ubi“ alatt felveti a kérdést, kell-e orvos-természettudományi társulat Kolozsvárr? Az „Erdélyi Múzeum“-ot e kérdésnél egy kis aggodalom szállja meg. Mindenekelőtt zokon veszi az orvos-természettudományi társulat legközelebbi felhívásának azon passzusát, melyben az felhozza, hogy Erdélyben — köztudomás szerint — egy orvos-természettudományi társulat sem létezik és furcsának találja, hogy éppen az ide való köztudomásnak nincsen tudomása a muzeum-egyletről. Azután azt a nézetet fejezi ki — melyre különben elmondja, hogy ez egyéni és elfogult nézet lehet, a mi annál kevesebbet nyomhat a latban, mivel a muzeumegylet tisztviselője érdekelt fél — hogy az új egyesület alakulása helyett talán czélsebb lesz vala, ha azok, kik az egyesületet alakítják, a muzeumegylet tagjai közé léptek volna be.

Mindenekelőtt csodálkozásunkat kell kifejezni e nehezletes felett. Köztudomás szerint a muzeumok nép- és honismeri gyűjtemények. Az erdélyi muzeumegyletnek is — legalább a 1869-ben revidált alapszabálya szerint — főcélja a honismeretre vonatkozó tárgyak összegyűjtése. Hogy egy jól berendezett muzeumból a természetrajzi gyűjteménytár nem hiányozhatik, és hogy ha ez meg van, a természet-

zo manyok művelőinek és műkedvelőik hatalmas segítségkölül szolgálhat törekcsünkben, ki tagadná azt? De hogy egy muum azon az alapon — mert természetrajzi gijtemény-tára van — vindikálhatja-e magát, hogy ő orvos-természettudományi társulat s hogy a közértelem fejlesztésében képes vlni azt a szerepet, a mit egy orvosegyesületvagy természettudományi társulat viszen minden-esetre oly kérdés, mely felett márrég napirendre tért a köztudomás és bizonira jogtalanul veszi zokon az „Erdélyi Múzeum“ az ide való köztudomás részéről, hogy azt az egyesületet, a melynek ő hivatalo közlönye, orvos-természettudományi társulatról el nem ismeri.

A mi azt az elmúlt óhajást eli, hogy az új egyesületet alkotók jobban tudották, ha a muzeum-egyletbe lépnek: a muum-egylet egy képviselőjétől pro domo sua különben akkor, midőn a muzeum-egylet részvényes tagjai száma alig haladja meg az egyneházat, egészen természetesenek találjuk. Nem találjuk azonban annak ez ügy lényegére nézve. muzeum-egyletnek azon törekvése, hogy az n. „tudományos választmányi“ ülései álta a szakmivélő- és ismeret-terjesztő tudományi társulatok sorába is bekvánt lépni — min a tapasztalat mutatja — nem volt gyakorla. Egyszerre tudományos akadémiának, muzeumnak, természettudományi társulatnak, lenni mai megosztott működések korszakában, nem lehet. A muzeum-egyletnek történelme az ejetem felállításával — szerény véleményünk szerint legalább — különben is be van fejez, és ha bár jelenben még separálva van is vagyia az egyetemétől: rendeltetése előbb utóbb el leand, hogy gyűjteményei az egyetemi tántézetekre szálljanak, egyéb vagyona pedig adje egyetem alap-ot, mely aztán minden időkre ide Kolozsvárhoz csatolja a második magyar-egyletem létezését.*

Es itt komolyan felőlük a ké és az idők beteljesedését nem volna-e hiba és ár mester-séges eszközökkel hátráltatni? (Folyt. köv.)

A kolozsvári orvos-természettudományi társulat természetudományi szakulése.

Kolozsvár, 1876. ja. 21.

A kolozsvári orvos-természettudományi társulatnak január 21-ikén tartott természetudományi szakulésán, a szakulék betesége folytán az ülés vezetésére Maizner ános választmányi tag kérésttel fel.

A b t Antal, Egyed Múzes tanársegéd segítségével bemutatja a Pincus telepe vilanyos telep et, melynek állaróit meghatározta. Előadja, hogy dr. Pincus, insterburgi kerületi orvos még 1868-ban állito össze egy villanyos telepet, mely erős hatás és egyéb előnyei által feltűnést okozott, különben orvosi és táviró körökben. Az első ismertetés Poggenдорff anniseiben jelent még 1868-ban, a 135-ik kötetben. Ebben leirja Pincus a telep szerkezetét, kísérletek alapján talá különböző hatásait és előnyeit. Mindenekelőtt feltűnik a telep csekély kiterjedése; 40 elemű álló telep elég foglal el 1/2 köblábnyi tét. Az egész elem egy kis kémcsőbe (eprouvette) van foglalva és áll egy gyűzőt nagyságu üstedényből, egy kis darab foncsorozott horgarból és hígított kénsavból. Az üstedénybarkavés chlor-üzüst van. A két fém a hozzájo forrasztott és üveg- vagy kaucsukosó által eligetelt részodronnyokkal parafadugó által vala kémcsőbe erősítve, úgy, hogy használaton kívül a horganyt a savból kihuzni lehessen.

A villanyos áram, melyet egy ilyen elem ad, olyan erős, hogy egy kevésbé érzékeny galvanometer tűjét erősen és állanóan kitéríti. Három vagy négy elem szétbontja a vizet és a Morseféle villanyos távirót 12 mrtföldnyi távolságban működésre hozza. Tíz lemből összetett telep jelentékeny physiologiai hatás gyakorol és még a kevésbé érzékeny kézbrón is erős égetést okoz. 20 elem már izom-rángatást és ha a zinkszark csak hány pontban érintkezik a bórrel, kiállhatlan égetést idéz elő. 40 elem alkalmazásánál már valósá-

*) Habár teljesen osztjuk t. czikrónak a természetudományi társulat fenállásának úrsége és a muzeumegyletetől eltérő hivatása irá vallott nézeteit, mindazonáltal a muzeum-egylet jóje felől mondotnak minden tiszteletünk dacára sa irhatjuk alá. Fajdalom, de igaz, hogy a muzeum-egylet története az egyetem felállításával, ha még nem is gzdódt be, de a megteremtett körülmények közt s a elkezdett uton haladva könnyen és hamar bevégződhet. Fajdalom, mondjuk s ebben tér el nézetünk a czikrójától — mert a muzeumra legalább is van anny szakség, mint a természetudományi társulatra, s ha az, hogy az egyetem mellett eddig is tett szolgálat dacára, mint honismeretterjesztő egyet fenállhat, m értjük, hogy miért siettetik sokan halálát, holott eital az egyetembe sem önthetnek a megelvonól rágzóbb cselet. Lapunknak még volt alkama figyelmeztetni a muzeum-egylet választmányát azon tinoményre, melyekből sokan ez egyet bukását következtetik, figyelmeztetést nem mulaszthatjuk el az alkaloml sem, kérvé a választmányt, legyen óber, nehogy a szaksós módjára, azon hittel haljon meg, hogy elnök.

szekr.

gos égi tűnemények mutatkoznak, bőr-meg-vörösödés felrepedés és hólyaghuzás kíséretében. A elem állandóságát a chlorezüst bizto-sítja, my az áram által felbontván, a ne-gativ eltrolyten (itt az ezüst) fejlődő kőnőy-élenyület okozza s így a villamos polarisa-tiót, mit az áram csökkenésének okát, meg-akadályoz. Mindegyik egyenértékű redukált ezüst eg egyenértékű zinknek zinkchloridá váló átváltozást vonja maga után. Mindaddig, míg az egész chlorezüst redukálva nincsen, az ezüst-ön nyoma sem látszik a kőnőnynek. Állandó-sága miatt következő kísérletet tanuskodnak. Midőn telep egy olyan galvanometer által záratott, melynek egy 10 mérföldnyi hosszú táviróti ural ellentállásával ért fel, a magnes-ti kisíse órahosszat változtatlanul maradt. Carl gy ilyen elemet tükörgalvanometerrel kötött össze és a vezetékebe 3500 Siemensféle egyenáramú igtatott. Az elhajlási szög, a láncz 18 órázárása mellett, csak 7 percczel vál-tozott.

(Vége következik.)

Apró puskatűz.

Egére megtudtuk, hogy miből állott az a telegesség, melyet Ugron Gábor fényes nappal követett Sz.-Udvarely városában, Ba-gatell: opán meg rugdostott egy közbecs-tőlésben élő polgárt és hazafit. Ha jól emlé-k-szünk arra Ugron Gábor irta le egyszer egész naivitással gyermekkoráról: hogy egy székely ember fiatal Gábor urfi hosszú lábszárait megpillatván, azt jósolta, hogy idővel nagy marha sz belőle. Ime milyen szépen betelje-sedett előjelát! A székely atyafi éles látása már kőn megpillatott: mekkora virtus rejlik azolan a hosszú lábszárakban.

Vitaképen ez az egész nem volt egyéb egy brour-figuránál, a Párisban eltanult és magávs hozott cancanból. Ha a mármrosi havasola a rusnyákot közt operát állitanának fel, Gábururfi okvetetlenül engagniroznák első balletánczosnak.

É. Tudja-e kedves barátom uram, hogy minő kitalajdonban egyeznek a gummielásti-cum, gápercha és Ugron Gábor?

Ó Megvallom az igazat, nem tudom ki-találni.

É. Ne törje a fejét, megmondom: abban egyezné, hogy mindenki rugalmas.

Ir szerint Ugron Gábor folyamodott a belügyministerhez, hogy engedtetné meg neki az „abáhmálvi“ praedicatum helyett jövőben „rugofalvit“ használni.

I félre a tréfával — az ily brutalis cselekmény nem „Apró puskatűz“-re, hanem dynamial való szétrobbantásra érdemes.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 22. 1876.

A nőegylet álarozos bálja szombaton egke volt a legnépesebb s legsikerültebb mulatságnak. A pénztárnoknők derűlten mosolygó arczaín már olvasható volt, hogy ben, a tereben sűrűn hullánnik fel és alá a tar-ka-bari álczás és álczálan vendégcsereg. És csakugyan, az a vād, mely teljes joggal tá-madt meg a színházi álarozos bál szellemte-lensége teljesen elszenderült a nőegyleti bál kellemen, kedvesen csevegő dominóinak tré-fás, peigő álcaiban. A nyereeménytárgyak ki-sorolái, csak fokozta a közönség jó hangula-tát, mely 1 óra után még néhány tánczra is rá engedte vétetni magát. A jövedelem, ugy hisszük csinos összeget képezend.

A nőegylet báljában jan. 22-ikén tartottorsjáték alkalmával kihuzott következő nyerő számok után a nyereemények még nem vétetvé által, felkéretnek a számok birtokosai, hogy a illető nyereeményeket eluók, gróf Tele-ky Domkosné ó nagyságától, legkésőbb február 10-éig venni sziveskedjenek, mert azontul a nyereemények az egytel rendelkezése alá esnek. 113-dik szám utáni „nyereemény: pamlag-ván-kos; 13-dik sz. két chinai porcelán tányér; 261 sz szivartartó; 48-dik szám chinai por-czellánányér; 410. sz. Tizenkét csemegés tá-nyér; 14-dik sz. liqueur készlet. 455 sz. hamutató; 495. sz. ékszer szelencze. Kovács Antal. öegyl. titkár.

A torna vívoda. is kített magáért vasárnap délután. A disz-tornázás hősei telje-sen lotinoselték a nagyszámú közönség figyel-mét s ír óráig nem is igen jutott eszünkbe az a heg közöny, mit a közönség általában tanusított eddig ez életrevaló intézet iránt. A mutatónyok bevégete után érdekes epizód volt a gkitűnőbb tornászok megjutalmazása. A jutalmatárgyakat csinos kis leánykák nyuj-tották t a győzteseknek, egész kis középkori-as képi varázsolva elő en miniatúr. Az ün-nepélyéjfélig tartó vidám táncz követte.

— Ongyilkosság. Tegnap d. u. Koff-ler I. kolozsvári izraelita polgár a „Veres Fo-gadó“-ban szobát kért s odabeszárkozva egy késsel torkát metszette, minek következtében rögtön meghalt. Nem tudni mi vezette, ritka hidegvérrel végrehajtott, öngyilkosságra.

— Az „egyetemi kör“ közgyűlése-ről hozott, némi tekintetben hiányos tudósítá-sunk kiegészítésül, közöljük a következőket: Berenczey István m. kir. honvéd hadnagy és ter. tud. hallgató ur a becsületügyre vonat-kozó indítványának alapvelei ezek voltak. Mi-után a törvények nem birnak elég garantiá-val a legkényesebbet s a legértékesebbet meg-védeni, továbbá, mivel a helybeli egyetemi kör a párbaj szabályzatának alkotásakor kizá-ratás terhe alatt megtiltotta, ezeknek követke-zésében a becsület fogalom kívánalmainak meg-felelni igen nehéz, egyedül egy okserzően ki-dolgozott szabályzat lehet védecsköz; kikerül-vén a párbajt, mely igen gyakran igazságtal-an eredményeket szül, mellőzve a törvényt, mely sajnos, de e tárgyban nem kielégítő. Az indítványozó ur fejtegeti a párbajt, mint olyat, melynek alapja egy bizonytalanság, és alkai-mat nyujt vérmes egyéneknek a sértegetésre, a nélkül, hogy rosszalással találkoznék; alkai-mat nyujt a párbaj továbbá a jogtalan sértő-nek a pressio gyakorlására a nélkül, hogy kor-látolhatatnák. Fejtegeti a törvényt, mint olyat, mely alaktatokhoz van kötve, korlátolt határok közt mozog-ságáváknak kőpenyt ad a sérthetésre; nem tarthatván véres eredményektől sértegetéseikért. Továbbá csak a szegényeket hiszi sujtva a tör-vény által, mert pénzzel megváltható a bünte-tés. Ezkből kifolyólag azt kívánja, hogy min-den társaság, illetőleg kör, szerezz meg magá-nak azon hatalmat, hogy morális sértegetéseket moralliter büntessen meg és igyekezzék így akadályozni meg körében a sértegetéseket. Ajánl-ja továbbá egy bizottság kiküldetését, mely a be-csületbírószki szabályzatokat dolgozza ujra át és állítson fel határozott elveket, vezérrelvül ajánlja a sértegetések vissza felé való tárgyalását, megakadályozandó a veszekedéseket. Végül az esküdtőszki eljárást, mely szerint a becsület-bírószki hivatalból lenne köteles megkezdni az előforduló becsületsértések tárgyalását és ha az olyan természetű, mely félreértés a-vagy csekély mérvű sértésen alapul, ítéljen is, ha netalán komoly becsületügy fordul elő, azon esetben köteles a bíróság a „bűnös“ vagy „nem bűnös“ elhatározását a közgyűlés elé terjeszteni, nonnan a bűnös kimondása esetében az ügy ítélet-mondás végett a becsületbírószkhoz ke-rüljön vissza. Az indítványozó ur beszéde an-nál nagyobb tetőzésben részesült, mivel mult-jában biztosított látunk arra nézve, hogy nem akart védőköpenyt szerzeni a gyávaságnak, ha-nem meggyőződése alapján elvből érvelt a pár-baj ellen.

— Kiss Mór, a kolozsvári tud. egye-tem tehetséges joghallgatója előfizetést hirdet „A végrendeleti alakok kifejeződései története Jus-tinián császár törvényhozásiá bezárólag“ cím-ű, a kolozsvári m. kir. tudományegyetem ál-tal pályadíjazott művére. Az előfizetési felhívás így szól: Engedve a pályaművemre vonatkozó bírálat és jóakaróim buzdító felszólításainak, elhatározám ezen munka közzétételét; hasznos szolgálatot vélek tenni ezáltal azok részére, kik a római végrendekezési jog történetével alaposan megismerkedni óhajtanak, annyival is inkább, mert főszlyt a forráshelek kimerítő fel-dolgozására fektettem, melyek a szöveggel e-gyütt tárgyalatván és magyaráztatván, ez ál-tal a tanulmányozó olvasóra nézve azok megér-tése és átnézte igen meg lesz könnyítve: igye-keztem mindenütt a kérdésnek ugy régibb, mint ujabb irodalmát rendszerűen és kritikai-lag egybeállítani, meggyelől az egészben véve problematikus természetűnek mondható intézmény tanulmányozásánál mindenesetre hasznosnall jár, másfelől az olvasmányt is élvezetesebbé teszi. A mű f. év április hó első napjaiban fog meg-jelenni igen csinos kiállításban; terjedelme, mintegy 8 nyomtatott ív lesz, előfizetési ára 1 frt. o. ó. Az előfizetési pénzeket kérem alál-írt szerzőhöz (Kolozsvár, óvári tér 3. szám) február hó végeig beküldeni. Gyűjtőknek 8 e-lőfizető után egy tisztelet példánnyal szolgál-ok. Kolozsvárt, 1876 jan. 20. Teljes tiszte-lettel: Kiss Mór, egyetemi joghallgató. Ajánl-juk az érdekeltek figyelmébe!

— „Tell Vilmos“ végre, többszöri el-na-polás után, mégis csak színre került, szombaton, még pedig daczára a jótékony nőegylet ál-arozos báljában, csaknem telt ház előtt. A szép dalmú, melyet oly rég nem élvezett a kolozsvári közönség, elég sikerült előadásban került színre, ahoz képest hogy első volt. Szabó Imre (Arnold), Zajonghi (Rudi) és Neszweda Anna (Matild) dícséretesen megfelelték feladatuknak; Tra-versz (Tell) azonban csak kiindótt szép szere-pével, mely az ó hanganyagának igen nagy fel-adat. Különböben méntességű szolgálati fatális re-kedsége, mely szinte kíváncsabbá tette volna az egész előadást hosszabb időre elnapolni. Marcell Gessler, Locsákrekné Tellné és Szabó Antonia Gemmy szerepében, valamint Vidor (Melchthal) kielégítőek voltak a karokkal együtt. A nyitányt, melyet a zenekar igen szabatosan

adott elő, élénken megtapsolta a nagy közön-ség, mely a többi sikerültebb részletekben is többször adott kifejezést elismerésének.

— A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egyletnek tegnap tartott közgyűlése, az ürességben levő osztályparancsnoki állomásra közfelkialtá-sal Möriz Istvánt választotta meg.

— A Diána fűrdő uszodájának jegén, holnap az ez kedden este 6 órákor világítás s zenekíséret mellett nagyszerű korcsolyázás lesz. Bementi díj 20 kr. Álló hely: 10 kr.

— A kit bírti ok a déli órákban a sétatérre vizs, sajtóságos látványának lehet tanuja. A fogatoknak fenahagyott széles úton elő s hátra úzik egymást a csinos szánkák urakkal és delnőkkel. Lovasok, urak, deinkbár lojárátó lovászok nem hiányzanak. Lassan cső-szögve megjelennek a gyengélkedők is, szerény fogatokban üdülést, friss levegőt keresve. A hely-zet urai azonban nem a fényes társaság, de egyedül azon fiakerek és urasági kocsiok, kik korcsolyázó uraikkra és asszonyaikkra várnak. Ezen ugyanis, hogy a várakozás unalmát rö-vidítsék s egymás közt kedélyesen társaloghas-sanak, fogataikkal két sorban állják el a kü-lönböben széles útát s csak egy kocsi helyet hagyván maguk közt üresen, kedvtelve nevetik a szék úton alig keresztül hatolható fogatokat. Ha pedig történetesen két fogat találkozik ösz-sze, ekkor már egyiknek, vagy másiknak épen meg kell állnia, míg kitérésre hely nyílik s ez a torlaszt képező kocsioknak még nagyobb mulatságára szolgál. Talán nem volna ártal-mára rendőrségünk tekintélyének, ha a vára-kozó urasági fogatokat és fiakereket reá kény-szeritené, hogy a közép út szélén egyetlen sort képezzenek.

— Az erdélyi muzeum-egylet 1876-ik évi rendes közgyűlését folyó év mártius 6-án fogja megtartani. A tárgysorozat annak idejében közszé fog tétetni.

— Lapunk azon t. olvasói számára, kik az erdélyrészi birtokrendezésről közlött nagybecsű cikksorozatunkat egészben óhaj-tják birni, tudtul adjuk, hogy az egész cikks-orozat a törvényjavaslattal együtt külön le-nyomatban is megjelent és Stein János könyv-kereskedésében 60 kr-ért kapható.

— A „Huszárosiny“ Tamással Vi-rág Marcziban tegnap (vasárnap) ismét zsufolt házat csinált. Tamás a vitéz Virág Marcozi szerepében, Medgyasszai Ilka pedig a katonás markotányosnőben élénk játékkal és szép dalaikkal igen élénk hangulatban tartották a közönséget, a nélkül azonban, hogy nagyobb hatást tudtak volna kivívni, a minék különben inkább a darab kopottsága volt az oka. A többi szereplők közül Szentgyörgyi (Mogor huszármester), Hetényi (André francia chas-seur-káplár), ki különben nagyon igénybe ve-tte a sugó barátságát — s Krasznai (Mihály gazda) elég jó alakokat csináltak szerepekből. A három czigány (Török, Özsztv s Lovász) ke-veésebbet is idétlenkedhetett volna.

— Hymen. Veres Sándor a kolozs-monostori gazdasági intézet derék igazgatója, a napokban jegyezte el a bájos Simay Gábr-i-ella kisasszonyt, Kolozsvár szépeinek egyik leg-szebbikét. Áldást és boldogságot kívánunk e frigyre.

— Színházi hírek. Erdélyi Ma-rietta, ki májustól kezdve a lipocsei operához van szerződve, vendég szereplési ajánlatot tett az intendatúrának. A kisasszony feltételei egy-általán nem állanak arányban a vendég szerep-letekhez kötött reményekkel. A kérdést az in-tendatura még nem döntötte el. — Human Erzi k. a, u coloratur-énekesnőnk, már meg-érkezett s holnap az „Alvajáró“-ban fog de-bütirozni. A fiatal és kezdő énekesnő jó-hir előzte meg; nagyon örvendetes leune: ha egy a kolozsvári műgényeket kielégítő ac-quisitoria tett volna szert az igazgatóság. — Tukorai, kivel az u. n. salonkomi-kai szerepkörben akar kísérletet tenni az igazgatóság, tegnapelőtt szintén megérkezett s még a héten bemutatja magát a közönségnek. Ha a kísérlet sikerül s a közönség kedvezően fogadja: akkor őt fogja az igazgatóság engagi-rozni Földényi helyett, a kivel nem sikerült a reductionalis szerződés.

— M.-Vásárhelyről írják nekünk, hogy a második koszoru-estély az elsőnél jobban si-került és látogatottabb volt, február elsőjén a jótékony nőegylet rendez tánczestélyt, február 13-án színházi álarozos bál lesz, hir szerint a korcsolya egylet is fog rendezni egy táncze-stélyt a farsang végén.

— E. Kovács Gyula a maros-vásár-helyi színpadon másodsor mint Sziklai ügyvéd mutatá be művészi játékat, Almási Tihamér „Clarisse“ drámájában. A ma tartott má-sodik koszorúestély daczára, — írja leve-lezőnk — igen szép közönség vett részt az élvezetben, mely ma este az előadásból kinál-kozott. A becsületes ügyvéd rokonszenves alak-ja nagy érdekltséget keltett fel, smidőn asze-relem vakító ereje, Clarisse (Pálotainé) csábi-tása a végrendelet megsemmisítéséig vitték, művészeti enthusiaszmussal ragadta magával a néző közönség figyelmét s a nyílt jelenetekben

kitörő tapsvihar elég bizonyosága volt a közeli-merésnek. Jan. 23-án „Viola“ 25. „Othello“ 26. „Don Caezár“ kerülnek színre, mely egyszers-mind E. K. Gy. bucsu- és jutalomjátéka leand, mely alkalomra emléket is számdeköznak a ki-tűnő művészek nyujtani. A—s.

— A n.-enyedi casino folyó hó 29-én tartja tánczestélyét, ezuttal nem saját he-lyiségében, hanem a városház nagytermében; mit] a meghívottak figyelmébe ajánlunk. Feb-ruár 5-én a „tűzoltó-egylet“ (bálanya Kovrig Tivadarné ó nsga), 12-én az ev. luth. iskola, 19-én az ev. ref. főtanodai ifjuság tartja táncz-estélyét.

— Tallman Domokos, nagyenyedi la-kós vezető-énekesnek „Vinczi“-re kért átváltoz-tatása folyó évi 2255. számú belügyministe-riumi rendelettel megengedtetett.

— A gyula-fehérvári apácák kor-házában a mult évben összesen 101 egyén gyógykezeltetett, még pedig 67 férfi s 34 nő. Val-lásra nézve: 58 rom. cath. 12 g. keleti. 19 helvét hitvallása, 6 lutheránus. Ezek közül az év végén meggyógyulva elbocsátottak 80, meg-halt 11, nem gyógyult meg 3. További gyógy-kezelés alatt maradt 7.

— Vecsey Róbert, a „Nemere“ szerkesztője, a napokban tartotta menyegzőjét övegy Barabásné Ince Laura urasszonnyal. Kísérje szerencse frigyüket!

— Utólagos közlemény a jótékony nőegyletnek folyó hó 22-én tartott álarozos báljára a 2-ik közlemény után érkezett adako-zásokról. Zeyk Dánielné 1 compotos tál. Báró Bánffy Kata 1 compotos tál, 6 tányér. B. Bán-ffy Dánielné aranya foglalt mellű. Ferenczi Mózesné 2 viráglartó pohár, 1 kis pohár, egy pillangó tőrtartó, kis üveg. Özv. Kriza Jánosné nádméztartó, porcelán alak. Tanár Kovács Já-nosné 1 pohár, 1 gyufatartó, 1 csiga.

— Zágrábból távirják: Vugroviczében Zágráb mellett, parasztek és zsandárok között véres összeütközés történt. A parasztek megta-gadták az érseknek járó tizedet, minek folytán karkatalom rendeltetett ki; ekkor is megtagad-ván azt, sőt miután a bizottságot fenyegették, a zsandárok a háromszáz főnyi tömeg közé lő-ttek. A tized-megtagadók közül négy meghalt, sok megsebesült.

— Méter-é vagy Péter? Az uzoni asszony gyolcsot akarván vásárolni, a kereske-dőt így szólította meg: Adjon nekem az ur egy fél Péter gyolcsot, de ám a javából.

— Nyugodjék meg kérem! Pózen-ben történt egy esküdtőszki tárgyalás alkai-mával, hogy a terebme egy veszedelmes bűnöst vezettek s két katonát állítottak mellé töltött fegyverrel. A tárgyalás folyama alatt az egyik katona szórakozottságból játsznai kezd a pu-kája ravaszával, mire az esküdték egyike ha-lálra sápadva, felkiált: „Elnök ur! az a kato-na játszik a fegyverével; ha eltalál sülni, egyenesen engem talál.“ — „Nyugodjék meg kérem, — válaszol az elnök — azért nem lesz semmi felakadás, mert ez esetre itt vannak a — pótesküdték.“

— Apró hírek Dr. Schiauch Lő-rincz szathmári püspök jótékony czélokra tavaly 34,554 ftot adott. — Dingelstedt, a bécsi Burg-színház igazgatója, febr. elsején ünnepli 25 éves igazgatói jubileumát. Hir szerint az udvar is megemlékezik az alkalommal Dingelstedt érdemeiről. Sydneyben emlékszürot emel-nek a világot körülhajózott Cook kapitánynak, s erre a parlament gyűvenezert frtot szavazott meg. — A dalárszövetség igazgató vá-lasztmánya a szegedi dalárünnepet aug. 18-ára tűzte ki. Br. Sennyei Pál, gyöngékedése miatt, a ridegebb hónapokat Olaszországban fogja tölteni. Bécs mellett Florisdorfban egy 104 éves ember halt meg: Neuman Mihály, kinek 69 unokája van.

— Mauthner Ödön magkereskedésé-nek idei tavaszi árjegyzéke megjelent és mai számunkkal küldetük szét. Ezen, rövid fennál-lása óta a gazdaközönség általános elismerését kiérdemelt üzletet, mint szolidat és megbízha-tót — a pesti lapok után — ajánlhatjuk, fi-gyelmeltetvén a gazdákat főkép a takarmány-és répamagvakra, valamint a legjobb külföldi forrásokból szerzett virág- és konyhakerti mag-vak nagy választékára.

KÖZGAZDASÁG.

Az egyesült erdélyi takarékpénztár 1875 de-cember havi forgalma.

Tartozik.

Maradvány áthozat 20495 frt 16 1/2 kr, Betétekre 13059 frt 65 1/2 kr. Leszámitolását visszafizetésekre 46003 frt 79 kr. Letétekre 1500 frt — kr. Nyílt rovatokra 515 frt — kr. Kamat és feldijakra 1972 frt 93 kr. Tar-talék 34 frt 66 kr. Részvény kiállításai és bé-lyegilleték 773 frt — kr.

Összesen 84354 frt 20 kr.

Követel.

Betétekből kivételként 14376 frt 5 kr. Leszámitolt váltókért 43545 frt 43 kr. Leté-tekert 1500 frt — kr. Nyílt rovatokért 515

frt — kr. Adó 108 frt 91 kr. Osztalék 75 ft. Folyó kamatokért 3373 frt. 64 1/2 kr. Iroda s kezelési költség, 5268 frt 94 kr. Pénztármaradvány 15591 frt 22 1/2 kr.

Összesen 84354 frt 20 kr.

Kimutatás.

A deési takarékpénztár 1875. december havi üzletforgalma.

Bevétel.

Betétek 93 tétel mellett 7177 frt 07 kr, visszafizetett váltók 49070 frt — kr, viszle-számitolt váltók 7200 frt — kr, befizetett ka-matok 1407 frt 90 kr, befizetett illeték 737 frt 25 kr, megtérített kezelési költség 2 frt 21 kr, házbér 25 frt — kr, betéti könyv-di-jak 1 frt 60 kr, biztosítéki tartalék illeték 175 frt 75 kr, államilleték 1 frt 30 kr.

Összesen 65798 frt 08 kr.

Pénztári maradvány novemb. 30. 8872 frt, 88 kr.

Főösszeg 74670 frt 96 kr.

Kiadás.

Betét visszafizetésekre 41 félnek 3914 frt 61 kr, betét folyó kamat 44 frt 74 kr, leszámított váltók 48330 frt — kr, előlegekre 1500 frt kr, viszleszámitolt váltókra 6950 frt — kr, kamat s osztalékra 74 félnek 122 frt 40 kr, kezelési költségre 187 frt 25 kr, hiva-talnokok fizetése 330 frt — kr, viszleszámi-tolt váltók kamatja 132 frt 71 kr, napibizto-si díjak 19 frt — kr, betéti kamatok utáni illeték 1 frt 35 kr, államilleték 1 frt 30 kr.

Összesen 61533 frt 36 kr.

Pénztári maradvány decemb. 31. 13137 frt 60 kr.

Főösszeg 74670 frt 96 kr.

Deésen, 1875. decz. 31.

Erdélyrészi piacok árjegyzéke.

— A szamosújvári piac árai jan 17-ről. 1876. egy hectoliter Tisztabuza 6 frt — kr. Elegybuza 3 frt, 80 kr. Rozs 3 frt 50 kr. Zab 2 frt 50 kr. 100 kgr. Széna — frt — kr, Alomszalma — kr. Zsupszalma — kr. Egy köbméter nem uszatott fa 5 frt. Egy kgr. Fagygyugyertya öntött 70 kr. Marhabus 26 kr. Konyhaliszt 13 kr. Rizs 36 kr, egy iter Gyöngykása 21 kr. Borsó 10 kr. Lenese 8 kr. Paszuly 7 kr. egy hectoliter Pityóka 1 frt 75 kr. egy kgr. Disznózsír 1 frt 5 kr. Bors 1 frt 5 kr. Hagyma 7 krajczár, Fok-hagyma 15 krajczár.

— M.-Vásárhely piacárai jan. 13-ról, 1876. egy hectoliter Tisztabuza 5 frt 50 kr, rozs 3 frt 6 kr, elegybuza 3 frt 25 kr, zab 1 frt 90 kr, 100 kgr. széna 3 frt 50 kr, alomszalma — frt 50 kr, zsupszalma 80 kr, egy köbméter fa nem uszatott 16 frt — kr, uszatott 8 frt 75 kr, egy kgr. fagygyugyer-ya öntött 64 kr. nyujtott — frt 60 kr, mar-habus 32 kr, konyhaliszt 12 kr, Rizs 26 kr, 1 liter gyöngykása 18 kr. borsó 12 kr, len-ese 14 kr, paszuly 10 kr, köles 16 kr, egy hectol. burgonya — frt 90 kr, 100 kgr. sa-vanyu káposzta 14 frt — kr, egy kgr. só 9 kr. disznózsír 1 frt 5 kr, szinzsír 1 frt 20 kr, bors — frt 98 kr, hagyma. 9 kr, fok-hagyma. 21 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Januárius 21-én 5% Metaliques 6890 frt Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 73.90 frt. 1860-iki államkölcsön 112.40 Bankrésze-gyek 892.— Hitelrészevények 191.80 London 114.40. frt. Ezüst 105.—. Cs. kir. arany 542— —. Napoleond'or 912— 100 mark német ér-tékű 56.90

Urbéri kötvények: Magyarországi 76—, Temesvári 76—, Erdélyi 76—, Horvátországi 79 —

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Nyilttér*)

Nyilatkozat.

A Modt Alfréd joghallgató és Récsi Géza egyetemi polgár közötti becsületsértési ügy, lo-vagias utoni elintézését bizonyítjuk

Kolozsvárt, 1876. Január 22-én.

Papp Kálmán, Kádbébfé Ferencz.

Korcsolyák

A világ minden nagyobbrendű korcsolya-egyletektől elismert, amerikai Hali-fax, és többféle más szerkezetű korcsolyák kaphatók nagy választékban

a Csapó Sándor nagy bazárjában.

*) E rovat alatti közleményekért nem vállal fe-lelőséget

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. zsványi kőszénbánya hivatal részére 1876. évben szükséges és alább megnevezett bányászati szállítási iránt ezezzel pályázat hirdetettik.

Meghározott gömbölyű tügyia a petrozsényi vasuti állomáshoz szállítva:
24 centiméter vastag és 2-3 méter hosszú 4,000 darab
24 centiméter vastag 2-6 méter hosszú 2,000 " "
26-32 centiméter vastag 3-8 méter hosszú 4,000 " "
26-36 centiméter vastag 5-7 méter hosszú 4,000 " "
faragott vagy fűrészelt vasuti talpa tügyfából: 4,000 darab
1-3 méter hosszú, 11 centiméter magos és
19 centiméter széles
szükséges.

Az írásbeli zárt ajánlatok 50 kr. bélyeggel ellátandók. A benyújtandó írásbeli zárt ajánlatokra f. évi február-hó 19-dik napja tűzetik ki, azon megjegyzéssel, miszerint csak is azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek fenti napon délelőtt 12 óráig alulírt kőszénbánya hivatalhoz beadtak és a szállítandó faárk árát köbméterenkint a petrozsényi vasuti állomásra szállítva tartalmazzák.

Bánatpénz fejében 1,500 frt. az ajánlati tárgyalást megelőző napig azaz 1876. évi február-hó 18. déli 12 óráig, készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban pénztárunknál letendő, vagy az ajánlatához csatolandó.

Petrozsény, 1876. január-hó 18. kán.

Magyar kir. kőszénbánya hivatal.

Sz. 17. — 1876. (29) (1-3)
k. gy.

Hirdetmény.

Torda város képviselő testületének 17. 1876. sz. határozata folytán közbizségi tétetik, hogy Torda városi piaczi és hidvám vételi joga, 1876. február 1-től ugyanazon év december 31-dik napjáig terjedő 11 havi időre, f. 1876. január 29 és 30-dik napjain reggel 8 óráig kezdődőleg, a város házánál tartandó árverezésen haszonbérbe fog adatni. Bánatpénz a piacra nézve 830 frt., a hidra nézve 520 frt.

Felkiáltási ár a piacra nézve 8300 frt., a hidra nézve 5200 frt. Szabály szerinti bánatpénzzel ellátott Offertet elfogadtatnak. A többi feltétel a tanácsnál megtekinthető.

Torda, 1876. január 21.

SZIGETHI SÁNDOR, polgármester.

DARKÓ ZSIGMOND, főjegyző.

Szám. 108. — 1876. (25) (3-3)

Hirdetmény.

Mintán az 1876. évre szükségellendő keménytüzifa szállítás biztosítása végett mult hó 20-kán itten megtartott árverésnél kedvező eredménnyel nem éretett, — a nagyméltóságú magy. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó hó 12-kén kelt 66,167 számú magas meghagyása folytán a 955 köbméter, 1 méter hosszú kemény hasáb, vagy fiatal gömbölyű törzsfa szükségellendő biztosítása miatt, egy újból verseny tárgyalás nyitattik, melyhez az írásbeli, 50 kros bélyeggel és 10% biztosíték letételéről szóló pénztári nyugttával ellátott és lepecsételt ajánlatok a kolozsvári magy. kir. dohánygyári igazgatóságnál legkésőbb 1876. évi február-hó 3-kán délelőtti 11 óráig benyújtandók.

A szállítási és ajánlati feltételek, a gyári irodában a rendes hivatali órák alatt, minden nap megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1876. évi január-hó 19-kén.

A magy. kir. dohánygyári igazgatóságtól.

1839-ki állansorsjegyek.

A nyeremény-házis lesz 1876 márczius 1-sőjén.

Összes nyeremény 5 millió forint.

Az 1875-ik évi húshasban kihirdetett sorsjegyeket

legelőszobban

(19) áru, míg készletem tart.
1 egész 1839-ki sorozat sorsjegy, a legkisebb nyeremény kivételével 375 frt.
1 ötödik 70 frt.
Az utóbbinak 1 tízedek 10 frt.
1 húszad 5 frt.

GRÜN BÉNI váltóirodája, Graben 27 sz. Bécs.

Videki megrendeléseket utánvét mellett pontosan teljesítik.

MEGJELENT

IRODALMI UJDONSÁGOK!

melyek Stein János könyvkereskedése által Kolozsvárt megszerezhetők!

Lenhossék. Az emberi koponyaisme. Cranioscopia. 12 számtáblával és két képtáblával. Ára 2 forint.

Schnierer Gyula. A kereskedelmi törvény magyarázata. — Első fele. A teljes munka ára 2 frt 80 kr.

Janka Victor. Adatok Magyarhon délkeleti Flórájához. Ára 25 kr.

Bernáth József. Közlemények a budai keserű forrásokról. Ára 10 kr.

Bolla János. Néhány új gombafaj Pozsony környékéről. Ára 10 kr.

Lojka Hugó. II. adatok Magyarhon zuzmó virányához. Ára 25 kr.

Than Károly. A margitszigeti hévírás vegyi elemzése. Ára 10 kr.

Haszinszky Frigyes. Egy felszíni Hypogaeus. Ára 10 kr.

Klug Nándor. A színérzésről indirect látás mellett. Ára 30 kr.

Könyves Tóth Mihály. Az alagutakról általában, az alagut falazat eltorzításának okairól és egy új duczlosi rendszer ismertetése. Ára 1 frt 50 kr.

Wengel Gusztáv. Visszapillantás az előbbi magyar királyi kuriának 1724—1769-diki működésére. Ára 80 kr.

Fraknoi Vilmos. Magyar országgyűlési emlékek történeti bevezetésekkel. III. kötet (1546—1556) Ára 3 frt

Petzval Ottó. A csillagászat elemei különös tekintettel a matematikai földrajzra. Ára 2 frt 80 kr.

II. Rákóczy Ferencz levéltára, bel- és külföldi irattárakból bővítve. I. osztály IV. kötet. Ára 3 frt 60 kr.

Amerikai humoristák. I. Aldrich T. B. Ára 2 frt.

II. Twain Mark. Ára 2 frt.

Hevesi Lajos. Karczkek, az ország városából. Ára 2 frt.

Kézmarszky Tivadar. A szülészet tankönyve, bábák számára I. rész. Az egész mű ára 1 frt 50 kr.

Dárdai Sándor, Körösi Sándor és Schnierer Aladár. Bírálatok: a magyar büntető-törvénykönyv tervezetéről. Ára 1 frt.

Mariska Vilmos. Bélyeg és illeték-szabályok. A legújabb időig terjedő törvények és kormány-rendeletek szerint.

Kemény Zsigmond báró. Szerelm és hűség. Beszély. Ára 30 kr.

Hugó Viktor. Hernáni. Szomorujáték 5 felvonásban. Ára 30 kr.

A BIRTOKRENDEZÉSRŐL

AZ ERDÉLYI RÉSZÉKBEN.

AJÁNLVA

az erdélyrészi-képviselők és a kereskedelem-, ipar- és föld-mivelés-ügyi miniszter figyelmébe

az Erdélyi Gazdasági-Egylet egy tagjától.

Ára 60 kr.

Magyarország pók-faunája,

a királyi magyar természet-tudományi társulat megbízásából

magyar és német nyelven.

Irta HERMAN OTTÓ,

a magyar nemz. Múzeum s. öre, a kir. magy. természettudományi, a cs. kir. bécsi állat és növénytanai társulatok rendes, a danzigi természet-vizsgálók kültagja sat.

I. Kötet. Általános rész. Három könyvomatú táblával.

Ára 2 frt 50 kr.

A kintornás család.

Eredeti népszimnű dalokkal, tánccezzal, 3 felvonásban.

Irta TÓTH EDE.

A „Falu rosza” szerzője. Ára 40 kr.

Postán küldve 46 kr.

Erdélyi nagyobb képes mptár

1876-dik szökő évre

VII-dik évfolyam.

A méter mértékek ismertetésével és ábrával.

A magyar ministerium s a Királyhágon inneni részek pénzügyi, törvénykezesi és közigazgatási stb. hivatalok

teljes tisztí czim- és névtá-ával

s gondosan szerkesztett kolozsvári kalauzzal ellva.

Ára 60 krajczár.

Postán küldve 66 krajczár.

Irodai fali naptár 1876 évre.

Különösen hivatali használatra.

Katholikus és protestáns, görög-orsz és izraelita- naptárral, bélyeg- és illeték-táblákkal, s a Királyhágon inneni részek (Erdély) törvényszékeinek és járásbiróságainak táblázatos kimutatásával.

Ára 30 kr.

Postán küldve 32 kr.

Gazdasági zseb-naptár

1876-dik szökő évre

XVI-dik évfolyam.

Szerkesztő tulajdonos Kodolányi Antal.

A 12 hónapra szóló teendők és naplók külön-külön füzetével, jegyzék alakban, csinosan angol vászonzs kötve és írónnal ellátva.

Ára 2 forint.

Pipere szappan

és Stearingyertya.

Van szerencsénk a tisztelt közönségnek szives figyelmébe ajánlani honi gyártmányainkat, a mely valódi jóság — finomsága — de egyszmind jutányos áránál fogva, a versenyt bármely bel- és külföldi gyártmánnyal szemben bátran kiálja.

ÁRJEGYZÉK:

PIPERE szappanokról:

1 eredeti csomag 3 darabból legfinomabb különféle szappanokban	30 kr.
1 doboz 6 " " " " " "	50 kr.
1 " 6 " " " " " " "	50 kr.
1 " 12 " " " " " " "	60 kr.
1 " 12 " " " " " " "	40 kr.
1 csomag 1/2, kilo 5, 6, 8, 12 és 16 darabból cocsdio szappan	30 kr.

TOVÁBBÁ:

Ajánljuk saját gyártmányu I-ső rendű Stearin-zyertyinkat a legfinomabb Stearinsavanyból előállítva detail ára:

560 gr. az-az 1 bécsi (4, 5, 6, 8 as 1 csomag 57 kr.

500 gr. az-az 1 várm (4, 5, 6, 8-as 1 51 kr.

ugyszinte mindenféle templomi, kocsi-lámpa- és karácsonyi gyertyáinkat.

Kaphatók: Kolozsvárt VOGEL KÁROLY urnál magyar és híd-uteza szegletén lévő fűszerüzletben.

Az első Erdélyi Stearingyertya és Szappangyár.

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJA.

Van szerencsém a n. érd. közönségnek egész tisztelettel tudomásul adni, hogy a FARSANGI idényre érkeztek francia Legyezők 25 krajczártól egész 25 forintig, Legyező akasztó horgok, Virágcsoportozatok, Larvak, Cottillion jelvények, különbféle ékszerek, és valódi angol és francia illatszerek és választékban.

Továbbá a tavaszi idényre legújabb divatu selyem és posztó férfi és gyermek KALAPOK.

Ez alkalommal bátor vagyok a n. érd. közönséget figyelmeztetni, hogy még mindig úgy mint azelőtt legnagyobb raktárt tartok női, férfi- és gyermek czipőkbe.

Végül van szerencsém tudatni, hogy a konyha-szerekbe egy dűsan felszerelt külön osztályt rendeztem be.

A vidéki megrendelések legnagyobb pontossággal eszközöltetnek.

CSAPÓ SÁNDOR nagy bazárja Kolozsvárt.